

Speciale relaties; het thuis van schuld

Uittreksel van een workshop van Kenneth Wapnick: *De schuldeloze Zoon van God (T13.II)*

Wij beschuldigen onszelf dat wij de Zoon van God hebben verraden, door voor het ego te kiezen in plaats van de Heilige Geest. Hierdoor geloven wij dat wij niet langer onszelf zijn en beseffen wij niet dat wij onszelf afvallen. Dit is het verraad waar de Cursus over spreekt en waar Ken Wapnick in de tekst uitleg over geeft.

Je ervaart de schuld wel, maar je hebt er geen idee van waarom. (We ervaren allemaal zelfhaat en schuld maar we weten niet waar het vandaan komt, dus Jezus legt dit uit). Integendeel, je brengt die in verband met een eigenaardig assortiment 'ego-idealen', waarvan het ego beweert dat jij ze afvallig bent. (T13.II.2:3-4)

De ego-idealen zijn de gedachten van 'zou moeten', zoals: "Ik zou op school hoge cijfers moeten halen." Dit is een ideaal dat het ego ons stelt opdat wij zullen falen. We houden ervan onze ouders de schuld te geven, maar dit falen heeft niets te maken met onze ouders. Een ander ego-ideaal is bijvoorbeeld: "Ik ben nu al vijf jaar of vijftig jaar een student van de Cursus, ik 'zou' nu beter 'moeten' weten. Ik zou niet moeten oordelen. Ik zou geen speciale relaties meer moeten hebben. Ik zou niet naar de dokter moeten gaan als ik ziek ben." Dit zijn de ego-idealen waar Jezus over spreekt. We stellen ons een ideaal, opdat we falen, opdat we ons schuldig voelen. We denken dat we ons schuldig voelen omdat we niet voldoen aan de verwachtingen van onze ouders, of van Jezus, of van de overheid of van welke persoon dan ook. Jezus zegt dat dit niet is wat speelt.

Je hebt er echter geen idee van dat je de Zoon van God afvalt door hem als schuldig te zien. Door te geloven dat jij niet langer jij bent, beseft je niet dat jij jezelf afvalt. (T13.II.2:5-6)

Dit is waar de schuld vandaan komt. Het ego is zo slim - het neemt ons mee de wereld in en zegt: "En dit is waarom jij schuldig bent; jij hebt gefaald hier in deze wereld. Je bent nu 35 of 55 en je 'zou' al rijk 'moeten' zijn en al de dingen moeten hebben die de wereld zegt dat je 'moet hebben'. Dit heb je niet en dus ben je een mislukking."

Zo vertelt het ego ons dat het probleem te vinden is in de wereld (in de vorm) en dat wij daarom schuldig zijn. We hebben er geen idee van dat dit komt doordat wij onszelf ervan hebben beschuldigd dat wij de Zoon van God hebben verraden, door voor het ego te kiezen in plaats van voor de Heilige Geest. Dat is het probleem. Dat is wat Jezus bedoelt als hij zegt dat wij nooit onvrede voelen om de reden die wij

denken (Wdl.5). Hij leert ons dat wij nooit schuldig zijn om de reden die wij denken, dat wij nooit boos zijn om de reden die wij denken en dat we nooit verdrietig zijn om de reden die wij denken. De hele kwestie is zeer, zeer zorgvuldig gepland door ons ego.

Ook in Hoofdstuk 27 zegt Jezus dat van de vele oorzaken die we zagen als bringers van pijn, we schuld nooit als een daarvan zagen (T27.VII.7:4). De schuld waar hij over praat is de schuld in onze denkkeest. We zijn als individuen en als maatschappij uiterst bedreven in het aanwijzen van de bron van pijn en lijden, of we dit nu doen met behulp van geneeskunde, psychologie, economie, politiek, religie of wat dan ook. We zijn er heel goed in om de oorzaak te isoleren. We mogen dan wel allemaal verschillend zijn, maar we hebben allemaal theorieën over waarom we in onvrede zijn, waarom de wereld in zo'n verschrikkelijke staat verkeert, waarom dit of dat is gebeurd. We denken nooit dat schuld de oorzaak is, omdat het ego zo slim is. Het heeft de wereld gemaakt als een dekmantel voor schuld, opdat het lichaam de schuld nooit zou zien maar het wel de voorschriften van schuld zou uitvoeren. De voorschriften van schuld zijn: Zie de oorzaken van pijn en lijden én de oorzaken van vreugde en geluk buiten jezelf. Zie ze als iets buiten je denkkeest. Dat is de betekenis van het heel belangrijke gedeelte uit de Cursus *Zoek niet buiten jezelf* (T29.VII). We zien de oorzaak van zowel ons geluk als ons lijden buiten onszelf. Het lichaam valt hier ook onder omdat het buiten de denkkeest is.

Schuld creëren

Uiteindelijk is schuld niet de oorzaak. De beslissing schuld te creëren is de oorzaak. Schuld is niets. Het geloof in schuld is het probleem. Nog preciezer: het probleem is de beslissing schuldig te zijn, in plaats van schuldeloos. Zodra we de beslissing nemen om schuldig te zijn, ontkennen we onmiddellijk iedere verantwoordelijkheid hiervoor en we projecteren de schuld op alles en iedereen buiten onszelf. Opnieuw, dat is waarom we de wereld moesten maken. Dat wordt bedoeld in het werkboek met *Zo werden specifieke vormen gemaakt*. (Wdl.161.3:1)

Haat heeft een object nodig, iets specifiek waarop het kan landen als we naar buiten projecteren. Daarom worden we geboren binnen een familie. Als dit allemaal een droom is, allemaal door ons bedacht, zoals de Cursus ons vertelt, en als we allemaal de dromers van de droom zijn, dan zijn we ook verantwoordelijk voor de droom. Zoals Freud meer dan honderd jaar geleden al zei, zijn dromen doelgericht en wens-ervullend. De Cursus zou dit ook zeggen, maar om een andere reden. Waarom hebben we de wereld gemaakt zoals we deden? Waarom hebben we onze lichamen zo gemaakt als ze zijn? Waarom moesten we hulpeloos geboren worden in de familie waarbinnen we geboren zijn? Het hoefde niet zo te zijn. We konden net als Athene volledig volgroeid geboren worden uit het hoofd van Zeus. We hebben het op deze manier gedaan, zodat we objecten hebben om op te projecteren.

Oedipus

We weten allemaal dat het eerste object van onze haat onze ouders is. Zij zijn het object van onze speciale liefde en van

onze speciale haat. Dat is de werkelijke betekenis van Freuds Oedipus complex. Onze ouders vormen speciale liefde- en haatrelaties met ons en wij met hen. Daarom moeten we families hebben; we moeten iets hebben om de schuld, die we niet binnenin ons willen hebben, op te laden.

De donkerste van je verborgen hoekstenen houdt jouw geloof in schuld buiten je bewustzijn. Want in die donkere en geheime plaats schuilt het besef dat je Gods Zoon hebt verraden door hem ter dood te veroordelen. (T13.II.3:1-2)

Dit is de reden waarom de wereld het verhaal van de kruisiging van Jezus geschreven heeft. Niemand weet wat er echt gebeurd is tijdens zijn leven, maar ons wordt verteld dat de Zoon van God onschuldig is gekruisigd. Onze schuld werd op zijn schouders gelegd en hij werd hiervoor gedood. Hier refereert deze passage naar. Daarom is het op deze manier geschreven, gebaseerd op de beroemde woorden die Jezus zou hebben gesproken tegen Judas: "(...) verraadt gij de

Zoon des mensen met een kus?" (Lucas 22:48) Het is een verhaal over verraad. En wie is de werkelijke verrader van de Zoon van God? Dat zijn wij. Dat is het geheim. Dat is wat we verborgen willen houden. Het is nooit gebeurd, maar het ego vertelt ons dat het gebeurd is. En zodra wij dit geloofden, zorgde het ego ervoor dat wij nooit meer zouden twijfelen aan de bron van dit geloof.

Vervolgens bedacht het ego, heel slim en briljant, een theologie die ons hetzelfde vertelt, maar het hele gebeuren buiten ons plaatst. En zie hier het drama van de afscheiding, het verraad en de kruisiging van de Zoon van God. En vervolgens wordt iedereen hiervan beschuldigd en ervoor gestraft. Niemand heeft door dat het externe drama niets meer is dan de in de vorm geprojecteerde originele gedachte, die ook bedacht is. Het is een mythe, niets meer dan een kosmische mythe die in veel andere wereldreligies bestaat. Maar we geloven allemaal dat het waar is dat we de Zoon van God verraden hebben. We geloven dat we zijn Vader vermoord hebben en dat we Diens Zoon gekruisigd hebben. Bovenop het geslachte lichaam van de Zoon van God hebben we ons 'glorieuze' zelf gevestigd. En dit allemaal om te verhullen dat er niets gebeurd is. Onthoud dat schuld ons blind maakt voor de realiteit van de Verzoening die zegt dat de afscheiding nooit heeft plaatsgehad. En vervolgens maakt het ons blind voor de ogenschijnlijke realiteit van schuld door een wereld te bedenken. Daar gaat deze tekst over.

Je vermoedt zelfs niet eens dat dit moordzuchtige maar krankzinnige idee daar verborgen ligt, want de vernietigingsdrang van het ego is zo intens dat niets minder dan de kruisiging van Gods Zoon het uiteindelijk kan bevredigen. Het weet niet wie de Zoon van God is, want het is blind. (Het heeft geen weet van liefde, het heeft geen weet van de Zoon van God.) Maar laat het waar dan ook schuldeloosheid waarnemen, en het zal die proberen te vernietigen omdat het bang is. (T13.II.3:3-5)

Jezus was het symbool van de onschuld van Gods zoon, van de liefde van God zelf en daarom moest het ego hem vernietigen. De Cursus zegt verderop: *Voor het ego is het ego God, en moet schuldeloosheid geïnterpreteerd worden als de ultieme schuld die moord volkomen rechtvaardigt.* (T13.II.6:3) En in een hieraan voorafgaande paragraaf: *Voor het ego geldt: de schuldlozen zijn schuldig.* (T13.II.4:2)

Het ego heeft schuld nodig. Zonder schuld kan het niet bestaan. En daarom is in de vreemde religie van het ego, onschuld zondig. Daarom kunnen wij ons de Bijbelse religies niet zonder de doctrine van schuld voorstellen. De Bijbel begint feitelijk met het idee van de 'oorspronkelijke schuld.' We hebben schuld nodig en het ergste wat je mensen kan vertellen is dat ze onschuldig zijn. En zelfs al zouden we schuldig zijn en zouden we onschuldig willen worden, dan moeten we hiervoor betalen. Dit maakt zonde werkelijk. Het maakt de God die betaling eist even krankzinnig als degenen die geloven dat zij tegen God gezondigd hebben. Het hele gedoe is één verrotte puinhoop. Maar zodra iets verheven is tot de woorden van God zelf kan het niet meer bevraged worden. Dit wil het ego - dat wij nooit het ego bevragen, dat

De boodschap van de Cursus is niet vriendelijk.

De Cursus legt bloot hoe onvriendelijk de wereld is.

En wat Jezus doet is de sluier weghalen, zodat wij in de beerput kunnen kijken.

wij nooit gaan twijfelen aan de ogenschijnlijke werkelijkheid en waarde van zijn denksysteem. Het rust allemaal op het onschendbare geloof dat zonde en schuld werkelijk zijn. Zonder zonde en schuld bestaat er geen ego-denksysteem. Zonder zonde en schuld is er geen individueel bestaan. Daarom verdedigt het ego tot zijn dood degenen die zeggen dat zonde geen illusie is, dat zonde echt is. Het ego wil zonde werkelijk maken.

Opoffering

Het christendom is zo'n dominante religieuze, politieke en sociale kracht geworden, omdat het waarheid verschaftte aan het denksysteem van het ego. Daarom is het christendom tot op de dag van vandaag zo machtig en aantrekkelijk. En daarom is de islam de snelst groeiende religie van de wereld - ook de islam spreekt van een God die zonde erkent en die opoffering erkent als de prijs die betaald moet worden om terug naar huis te kunnen. Het is allemaal waanzinnig; alle vormen van religie zijn waanzinnig. Het is typische ego-arrogantie om te zeggen dat de ene religie beter is dan de andere. Alle religies zijn ontstaan vanuit hetzelfde denksysteem en de liefde die ze omhelzen is speciale liefde omdat ze niet allesomvattend is. Deze liefde is altijd gebaseerd op het idee dat er goede en slechte mensen zijn of mensen die beloond dan wel gestraft moeten worden. Je hebt heidenen, afvalligen en dan zijn er de ware gelovigen. Paragraaf 3 zegt dat we niet willen kijken naar de werkelijke bron van onze schuld. Dit verklaart waarom we zo gedreven zijn om het blindelings naar buiten te projecteren en het nooit meer te zien. Want het is zo'n vreselijke gedachte. En het is niet een gedachte die we allemaal één keer hebben gehad. Het is een gedachte die we steeds opnieuw in het leven roepen en waarmaken. We doen het ieder moment dat we oordelen, iedere keer als we een idee van speciaalheid hebben. Iedere keer als we denken dat onze individuele identiteit bedreigd wordt en verdedigd moet worden. We zijn allemaal zo verdomd beschaafd dat we meestentijds geen idee hebben wat hieronder schuilt. We zijn heel goed in het bedekken van de moordzucht die in ons allen huist. Dat wordt bedoeld met "Je vermoedt zelfs niet eens dat dit moordzuchtige maar krankzinnige idee daar verborgen ligt." Niets minder dan de kruisiging van Gods zoon kan het ego tevreden stellen. En wij kruisigen Gods zoon door van hem iets te maken wat hij niet is. In werkelijkheid is hij puur

geest, volledig één met zijn Schepper en Bron. Dit schitterende wezen van licht dat niets te maken heeft met verlichting in fysieke zin. En we kruisigen dat werkelijke Zelf keer op keer als we individualiteit, speciaalheid, persoonlijke autonomie, persoonlijke vrijheid of uniciteit vereren. Er is geen mens op deze aarde die dit niet doet, zegt Jezus. En hierom is de Cursus niet een heel populair boek.

Onvriendelijk

Zoals ik al zo vaak gezegd heb, lijkt de Cursus populair omdat bijna niemand weet wat hij echt verkondigt. Er zijn meer dan anderhalf miljoen exemplaren van de Cursus uitgebracht en hij is in een enorme hoeveelheid talen vertaald, maar de meeste mensen hebben geen idee wat de Cursus werkelijk zegt. Als ze dit wel wisten, zouden ze de Cursus onmiddellijk uit hun handen laten vallen. Maar ze denken dat de Cursus een vriendelijke boodschap brengt. De boodschap van de Cursus is niet vriendelijk. De Cursus legt bloot hoe onvriendelijk de wereld is. En wat Jezus doet is de sluier weghalen, zodat wij in de beerput kunnen kijken. En alleen als we zonder oordeel hiernaar kijken, verdwijnt de beerput. De hele wereld is bovenop deze beerput gebouwd, zodat de stank van onze haat en onze moordzucht verborgen kan blijven. Daarom heeft het ego parfum en deodorant uitgevonden; wat niet wil zeggen dat je het niet zou moeten gebruiken. Hiermee wil ik alleen zeggen dat je moet begrijpen wat werkelijk ten grondslag ligt aan dit alles. We willen niet kijken en ruiken en de stank van onze zelfhaat onder ogen zien. Maar als we dit uiteindelijk doen, ontdekken we dat er niets is. Wat de wereld gaande houdt, is het geloof dat er iets is in de beerput en dat het iets lelijks is. Het is vreselijk en het moet verstopt blijven. En waar de Cursus over gaat is het bedekte ont-dekken en naar binnen kijken. Maar daar zijn we doodsbang voor.

Daarom hebben we een relatie nodig met de innerlijke Leraar. Daarom hebben we een Jezus of een Heilige Geest of hoe we deze aanwezigheid ook noemen, nodig. We kunnen dit niet zelf doen, wat betekent dat we het niet met het ego kunnen doen. We hebben iets van buiten ons krankzinnige denksysteem nodig dat ons kan helpen om heel langzaam de kracht en het vertrouwen op te bouwen. Om uiteindelijk het punt te bereiken dat we het deksel op kunnen tillen en naar binnen kunnen kijken, om te zien dat er niets is. We zijn bang dat we daaronder een vreselijke draak zullen aantreffen, een afschuwelijk monster van zelfhaat, schuld en zonde. Maar we moeten de beerput ingaan. Als we dit niet doen, blijft de beerput bestaan en is ons hele leven erop gericht om niet te kijken. Als we uiteindelijk kijken, realiseren we ons dat daar niets verstopt is. Dat betekent de zin die ik eerder aanhaalde: *Luidkeels maant het ego jou niet naar binnen te kijken, want als je dat doet zullen je ogen op zonde stuiten, en zal God jou met blindheid slaan.* (T21.IV.2:3) En daarop volgt: *Wat als je naar binnen keek en geen zonde zag?* (T21.IV.3:1) Dat is de werkelijke angst van het ego: dat we de beerput ont-dekken en ons realiseren dat er geen beerput is, dat er geen walgelijke stank is, dat er geen rottende lijken zijn. Dat er niets is. Dat is waar we naar moeten kijken. ◀

Vertaling: Fleur Smelt

Reflectie

ONT-SLUITING

Ik zie de wereld in al haar delen

als een fraai tapijt voor me neergelegd:

figuren die graag de and're strelen

maar ook streep en vlek in wreed gevecht!

Een eender taf'reel zie ik van binnen

in mijn levend lijf en zoekende ziel:

afbraak en bouwen afweer en 'minnen

zij draaien maar door als het Wereldwiel!

Nu ik met Aandacht naar mijn wereld kijk

meldt zich prompt de Plaats waar Ik mij bevind:

niet in het lawaai van dit aardse rijk

maar in het Rustpunt dat dit al' verbindt!

't Is het stille Oog van een oer-orkaan

't is de Opening die elk wiel bepaalt:

't is de ene Plaats waar Ikzelf wil staan

't is een open Deur waar *mijn* licht door straalt!

ACH...

Dit zijn slechts woorden - waarmee ik vertel

wat Nu zonder vorm - stromend in mij denkt:

als een Geboorte - midden in de hel

van een stralend Kind - dat slechts Vrede schenkt!

Eef Ephraïm

